

Ministeren

Udlændinge- og Integrationsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Udlændinge- og Integrationsudvalget har den 26. februar 2019 stillet følgende spørgsmål nr. 429 (alm. del) efter ønske fra Peter Skaarup (DF) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares endeligt.

Spørgsmål nr. 429:

Vil ministeren redegøre for flygtninges ret til tandlægebehandling i Danmark herunder besvare følgende spørgsmål:

- Hvad er de samlede offentlige udgifter til tandbehandling af asylansøgere og flygtninge med opholdstilladelse i 2016, 2017 og 2018?
- Hvad er den gennemsnitlige udgift til tandlægebehandling for en asylansøger og en flygtning for årene 2016, 2017 og 2018?
- Hvad er de forventede udgifter til tandlægebehandling af asylansøgere og flygtninge bliver i 2019?
- Er det muligt at ændre på reglerne for tandlægebehandling, så asylansøgere, der endnu ikke har fået deres sag afgjort, ikke er omfattet af den gratis tandlægebehandling?
- Er det muligt at ændre på reglerne for tandlægebehandling, så flygtninge med midlertidig opholdstilladelse, ikke er omfattet af den gratis tandlægebehandling?

Svar:

Jeg skal indledningsvis oplyse, at Udlændinge- og Integrationsministeriet til brug for besvarelsen har indhentet bidrag fra Udlændingestyrelsen, Beskæftigelsesministeriet og Sundheds- og Ældreministeriet, som indgår i den samlede besvarelse, og hvortil jeg kan henholde mig.

1. Vedrørende spørgsmålet om flygtninges ret til tandlægebehandling kan det oplyses, at nyankomne flygtninge i de første tre år i Danmark, efter at kommunen har overtaget ansvaret for den pågældende flygtning, har adgang til at søge hjælp til dækning af udgifter til tandbehandling efter integrationsloven § 36, hvis den pågældende eller dennes ægtefælle ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne. Der kan kun ydes hjælp, hvis tandbehandlingen er nødvendig og helbredsmæssigt velbegundet. Bestemmelsen svarer til § 82 i lov om aktiv socialpolitik.

29. april 2019

Koncernøkonomi
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2019 - 4415
Akt-id 686704

Der kan kun ydes hjælp til betaling, hvis tandlægeudgiften ikke dækkes efter anden lovgivning. Derudover kan personer, der modtager integrationsydelse efter lov om aktiv socialpolitik, og som er omfattet af integrationsloven, få tandlægeudgifter dækket efter § 82 a i lov om aktiv socialpolitik. Bestemmelsen er rettighedsbestemt, og der er for målgruppen adgang til at få dækket udgifter, der ligger ud over en egenbetaling på 600 kr. Egenbetalingen af tandlægeudgifterne kan herefter søges dækket efter § 36 i integrationsloven.

I forlængelse af Aftale om finansloven for 2019 er det aftalt at ændre reglerne, så integrationslovens § 36 fremover finder anvendelse de første fem år – og ikke som i dag tre år – efter, at kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for udlændingen, og at udlændinge omfattet af integrationslovens kapitel 6, herunder § 36, alene kan modtage hjælp i særlige tilfælde efter integrationsloven. Dog kan udlændingen samtidig modtage hjælp bl.a. efter § 82 a i lov om aktiv socialpolitik, som ikke findes tilsvarende i integrationsloven. Reglerne træder i kraft den 1. januar 2020.

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet om flygtninges ret til tandlægebehandling har Udlændinge- og Integrationsministeriet endvidere indhentet nedenstående bidrag fra Beskæftigelsesministeriet, som jeg kan henholde mig til:

”Det er en betingelse for at kunne få hjælp efter lov om aktiv socialpolitik, at den enkelte person har lovligt ophold i Danmark. Flygtninge, som har fået opholdstilladelse efter udlændingeloven, har således lovligt ophold i Danmark, og vil – hvis de opfylder øvrige betingelser – kunne få hjælp efter lov om aktiv socialpolitik.

Efter § 82 i lov om aktiv socialpolitik kan kommunen yde hjælp til udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling eller lignende, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, hvis en person ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne selv. Der kan kun ydes hjælp, hvis behandlingen er nødvendig og helbredsmæssigt velbegrundet. Tilsvarende gælder efter § 36 i integrationsloven, som omfatter udenlandske statsborgere med opholdstilladelse, som er omfattet af integrationslovens bestemmelser i de første tre år, efter at kommunen har overtaget ansvaret for den pågældende.

Efter § 82 a i samme lov yder kommunen tilskud til betaling for tandpleje til personer, som modtager ydelser efter loven svarende til integrationsydelses-, uddannelseshjælps- eller kontanthjælpsniveau. Tilskud til betaling af tandpleje er således et retskrav for borgere, som er omfattet af målgruppen. Behandling skal derfor som udgangspunkt ikke forhåndsgodkendes. Dog skal kommunen forhåndsgodkende behandlingsforløb, der overstiger 10.000 kr.

Der kan ydes følgende tilskud: Personer fra 18 år til og med 24 år kan få tilskud til dækning af 100 pct. af personens egne udgifter til tandpleje, som årligt overstiger en egenbetaling på 600 kr. Personer fra 25 år til og med 29 år, som modtager integrationsydelse men ikke danskbonus, eller som mod-

tager uddannelseshjælp men ikke aktivitetstillæg eller barselstillæg, kan også få tilskud til dækning af 100 pct. af personens egne udgifter til tandpleje, som årligt overstiger en egenbetaling på 600 kr. Andre personer, som er 25 år eller derover, og som modtager integrationsydelse og danskbonus, uddannelseshjælp og aktivitetstillæg, barselstillæg eller andre ydelser efter loven svarende til kontanthjælpsniveau, kan få tilskud til dækning af 65 pct. af personens egne udgifter til tandpleje, som årligt overstiger en egenbetaling på 600 kr. Efter § 82 i lov om aktiv socialpolitik, jf. ovenfor, kan der søges om tilskud til dækning af egenbetalingen.”

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt det er muligt at ændre på reglerne for tandlægebehandling for asylansøgere – herunder asylansøgere, der endnu ikke har fået deres sag afgjort – vurderer Udlændinge- og Integrationsministeriet, at der inden for Danmarks internationale forpligtelser ikke er mulighed for at afskære asylansøgeres vederlagsfri adgang til *nødvendige* sundhedsmæssige ydelser, herunder tandlægebehandling.

En sundhedsmæssig ydelse anses i praksis for nødvendig, hvis den er smertelindrende eller uopsættelig. En behandling anses for uopsættelig, hvis den ikke kan vente, fordi tilstanden ellers kan indebære ikke ubetydelige risici for livsvarige mén, udvikling af svær progression af sygdom eller kronificering af tilstanden.

Asylansøgere har i dag en begrænset adgang til vederlagsfri tandlægebehandling.

Det følger af Udlændingestyrelsens retningslinjer for bevilling af tandbehandling til voksne asylansøgere mv., at en kosmetisk eller forebyggende tandbehandling ikke anses for nødvendig. Tandbehandlingen må endvidere ikke være konserverende, medmindre det er som led i smertebehandling. Herudover skal behandlingen tage højde for asylansøgerens situation, i hvilken forbindelse det vurderes, om udlændingen antages at være i stand til at vedligeholde den foreslåede behandling i lyset af tandstatus, mundhygiejne mv. – også ved en eventuel tilbagevenden til hjemlandet.

For så vidt angår mindreårige asylansøgere under Udlændingestyrelsens forsørgelse har disse som udgangspunkt adgang til samme sundhedsmæssige ydelser som herboende børn. Det følger af anerkendelse af retten til sygedomsbehandling og princippet om ligebehandling efter FN's børnekonvention.

Der kan i øvrigt henvises til besvarelsen af UUI (Alm. del) spørgsmål nr. 319.

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt det er muligt at ændre på reglerne for tandlægebehandling, så flygtninge med midlertidig opholdstilladelse ikke er omfattet af den gratis tandlægebehandling, har Udlændinge- og Integrationsministeriet indhentet nedenstående bidrag fra Beskæftigelsesministeriet, hvortil jeg ligeledes i det hele kan henholde mig:

”Det vurderes umiddelbart ikke at være i overensstemmelse med reglerne om forbud mod forskelsbehandling at afskaffe reglerne for tilskud til tand-

behandling alene for en bestemt gruppe baseret på opholdstilladelsens karakter, idet det ikke anses for et objektivt begrundet sagligt formål.

Såfremt det ønskes at begrænse adgangen til det rettighedsbaserede tandtilskud efter § 82 a i lov om aktiv socialpolitik, kan der i stedet indføres et generelt optjeningskrav svarende til de optjeningsprincipper, der gælder for en række andre offentlige ydelser.

Det vurderes som sagligt at anvende et optjeningsprincip, hvorefter en person, hvad enten denne er dansk statsborger eller udlænding, skal have opholdt sig i Danmark i en vis periode for at kunne modtage tilskud efter § 82 a i lov om aktiv socialpolitik.”

2. Vedrørende spørgsmålet om offentlige udgifter til tandbehandling af asylansøgere i 2016, 2017 og 2018 har Udlændinge- og Integrationsministeriet til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra Udlændingestyrelsen, som jeg kan henholde mig til:

”Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1., 1. pkt., dækker Udlændingestyrelsen udgifterne til asylansøgere underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser. Mindreårige asylansøgere har samme ret til sundhedsydelser som danske børn. Voksne asylansøgere har ret til nødvendig sundhedsbehandling. En sundhedsmæssig ydelse er nødvendig, hvis den er enten smertelindrende eller uopsættelig.

Udgifterne til sundhedsbehandling, herunder tandbehandling afholdes på finanslovens § 14.32.02. Indkvartering og underhold af asylansøgere m.fl. på henholdsvis taksten til almen sundhedsbetjening, som udbetales til operatørerne i forhold til antallet af beboere, samt under de særlige social- og sundhedsydelser, hvortil der kræves forudgående godkendelse fra Udlændingestyrelsen.

Udlændingestyrelsen har alene mulighed for at opgøre udgifterne til de tandbehandlinger, som ligger under de særlige social- og sundhedsydelser, hvortil der kræves forudgående godkendelse fra Udlændingestyrelsen. Det er ikke muligt for Udlændingestyrelsen at udskille den del af udgifterne, der afholdes under taksten til almen sundhedsbetjening, som vedrører tandbehandling, fra den del af udgifterne som vedrører øvrig sundhedsbetjening. Det skyldes, at indkvarteringsoperatørerne får en samlet takst.

Til brug for besvarelsen har Udlændingestyrelsen derfor indhentet oplysninger fra indkvarteringsoperatørerne om deres samlede udgifter til tandbehandling i 2017 og 2018. Det bemærkes, at Udlændingestyrelsen ikke har kunnet indhente oplysninger fra Langeland Kommune samt Thisted Kommune, da de ophørte som indkvarteringsoperatører i henholdsvis 2017 og 2018 og dermed ikke længere har personale på indkvarteringsområdet. De personer, der har været indkvarteret i regi af disse operatører, er derfor i

tabellen trukket fra det samlede antal årspersoner for at give et retvisende billede af udgifterne pr. årsperson.

Tabellen nedenfor viser de samlede årlige udgifter til tandbehandling til asylansøgere samt de gennemsnitlige årlige udgifter til tandbehandling pr. asylansøger i 2016, 2017 og 2018. Antallet af indkvarterede asylansøgere er opgjort som årspersoner, det vil sige som et gennemsnit for hele året af antallet af indkvarterede asylansøgere.

Tabel 1. Udgifter til tandbehandling til asylansøgere

År	2016	2017*	2018*
Samlede udgifter (mio. kr.)	21,7	6,8	4,4
Antal indkvarterede årspersoner	13.861	6.225	4.352
Udgift pr. indkvarteret årsperson (kr.)	1.568	1.085	1.017

* Uden oplysninger fra Langeland Kommune og Thisted Kommune

Udlændingestyrelsen henviser derudover til besvarelsen af 10. marts 2017 af spørgsmål nr. 495, stillet af Udlændinge- og Integrationsudvalget den 10. februar 2017. Af denne besvarelse fremgår de samlede årlige udgifter til tandbehandling til asylansøgere samt de gennemsnitlige årlige udgifter til tandbehandling pr. asylansøger i 2014, 2015 og 2016."

Til spørgsmålet om offentlige udgifter til tandbehandling af flygtninge i 2016, 2017 og 2018 kan det oplyses, at det ikke er muligt at foretage en isoleret opgørelse af udgifterne til tandbehandling til flygtninge efter integrationslovens § 36.

Efter de nuværende regler i integrationslovens § 45, stk. 2, refunderer staten 50 % af kommunernes udgifter til hjælp i særlige tilfælde, jf. lovens kapitel 6, herunder i forbindelse med udlændingens deltagelse i integrationsprogrammet, jf. lovens § 23 f, og udgifter til hjælpemidler efter lovens § 24 a, stk. 2. Disse udgifter konteres samlet i det kommunale regnskabssystem, og uanset om de vedrører nyankomne flygtninge eller øvrige udlændinge, som er omfattet af integrationsloven. Det er derfor ikke muligt herudfra eller på baggrund af øvrige tilgængelige data særskilt at isolere udgifterne til tandbehandling til nyankomne flygtninge, hverken for den enkelte kommune eller for kommunerne samlet set.

Det bemærkes, at kommunerne fremover endeligt afholder udgifterne til hjælp i særlige tilfælde efter integrationslovens kapitel 6, herunder til hjælp til tandbehandling efter integrationslovens § 36. Der henvises til den nye § 45, stk. 2 og 3, som træder i kraft den 1. januar 2020, jf. lov nr. 174 af 27. februar 2019.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet om de samlede offentlige udgifter til tandbehandling endvidere indhentet bidrag fra Beskæftigelsesministeriet, der har oplyst:

”Udgifter til tandbehandling efter § 82 i lov om aktiv socialpolitik kan ikke opgøres særskilt, idet de registreres sammen med udgifter til hjælp til sygebehandling m.v.

Den hjælp, der er ydet efter reglerne om det rettighedsbaserede tandtilskud efter § 82 a i lov om aktiv socialpolitik fremgår af nedenstående tabel, herunder til gruppen af borgere med opholdsgrundlag som flygtning efter udlændingeloven.

Tabel 2. Skønnet hjælp til særlig tandbehandling efter aktivlovens § 82a

	2016	2017	2018
Skønnede udgifter efter LAS § 82a	--- mio. kr. ---		
Flygtninge	32	33	21
Heraf flygtninge, der fik asyl 2016-2018	4	13	10
Udgifter i mio. kr., alle modtagere *	138	144	122
Gennemsnitlige udgifter (afrundet)	--- tilskud pr. år i kr. ---		
Flygtninge	5600	6000	5400
Flygtninge, der fik asyl 2016-2018	6000	6900	6100
Gns. for alle modtagere	5200	5400	5000

Anm.: Udgifterne til flygtninge er opgjort på basis af en stikprøve, svarende til de udgifter, STAR har oplysninger om fra KMD AKTIV, hvilket dækker cirka halvdelen af kommunernes udgifter. Fx viser STARs data, at godt 3 pct. af udgifterne i stikprøven vedrørende 2016 blev afholdt til personer, som fik asyl i 2016. Dermed skønnes denne gruppe at have fået tilskud svarende til 4 mio. kr. i 2016.

* Kommunernes regnskab 2016, 2017. For 2018 er udgifterne skønnet på baggrund af statsregnskabet.

Kilde: STAR's opgørelser på baggrund af KMD AKTIV mv.

Pensionister med opholdsgrundlag som flygtning vil også som øvrige pensionister - beroende på indkomst- og formueforhold - kunne modtage helbredstillæg til tandpleje efter lov om social pension. Det er imidlertid umiddelbart ikke muligt at opgøre udgifterne hertil, idet der ikke foreligger fyldestgørende registerbaserede oplysninger på området, som kan lægges til grund for en sådan opgørelse.”

Til brug for en yderligere afdækning af de offentlige udgifter til flygtninges tandbehandling har Udlændinge- og Integrationsministeriet ligeledes rettet henvendelse til Sundheds- og Ældreministeriet, som har oplyst følgende:

"Sundheds- og Ældreministeriet har forsøgt at indhente bidrag fra Sundhedsdatastyrelsen. Sundhedsdatastyrelsen har oplyst, at det ikke er muligt at identificere gruppen 'flygtninge'. Derfor er det ikke muligt at isolere bestemte udgifter til denne gruppe"

I forhold til spørgsmålet om de forventede udgifter til tandlægebehandling af asylansøgere i 2019 har Udlændinge- og Integrationsministeriet indhentet oplysninger fra Udlændingestyrelsen, som jeg kan henholde mig til:

"Udlændingestyrelsen budgetterer ikke særskilt på de enkelte sundhedsydelse, der leveres som led i den samlede sundhedsbehandling af asylansøgere. Der budgetteres således alene med en samlet takst til henholdsvis almen sundhedsbetjening og særlige social- og sundhedsydelse. Det er på den baggrund ikke muligt for styrelsen at give et skøn over de forventede udgifter til tandbehandling af asylansøgere i 2019."

Endelig har Udlændinge- og Integrationsministeriet har indhentet oplysninger fra Beskæftigelsesministeriet vedrørende spørgsmålet om de forventede udgifter til tandlægebehandling af flygtninge i 2019, som jeg kan henholde mig til:

"Udgifterne i 2019 til særligt tandstilsbud efter § 82 a i lov om aktiv socialpolitik til personer, der har opholdsgrundlag som flygtninge i Danmark, skønnes med nogen usikkerhed at ligge på samme niveau som i 2018."

Inger Støjberg

/

Søren Larsen